

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 13T/117/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818010778
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8818010778.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v trestnej veci proti obžalovanej L. M. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona na hlavnom pojednávaní konanom dňa 25. júna 2019 takto

r o z h o d o l :

Obžalovaná L. M., M.. XX.XX.XXXX F. P.E., A. Q. P., R. XXX/XX, G.. F. M. A., nezamestnaná,

u z n á v a s a z a v i n n ú , ž e

dňa 17.12.2015 večer v dome bez popisného čísla v obci P.E. M. E.. R., G.. F. M. A., v ktorom spali jej maloleté deti L., M.. XX.XX.XXXX, R., M.. XX.XX.XXXX J. U., M.. XX.XX.XXXX, kde v čase okolo 18.00 hod. na 10 minút z tohto domu odišla a v dome ponechala bez dozoru vykurovanú piecku na tuhé palivo a tieto spiaci deti, kedy následne došlo k vznieteniu tohto domu, v ktorom spali tieto deti, a ich otrave oxidom uhoľnatým a následnému uhoreniu, kde príčinou vzniku požiaru bola nesprávna inštalácia palivového spotrebiča na tuhé palivo a tým došlo k vznieteniu drevenej konštrukcie stropu od priameho pôsobenia sálavého tepla a to v dôsledku neodborného vyhotovenia prestupu dymovodu strešnou konštrukciou a taktiež nedodržania bezpečnej vzdialenosti dymovodu od drevených strešných hranolov, čím došlo k postupnej tepelnej degradácii dreva a vytvoreniu podmienok na jeho vznietenie a k tomuto horeniu od počiatočného vzplanutia až do úplného horenia došlo v časovom intervale 3-5 minút, pričom obvinená L. M. ponechaním maloletých detí bez dozoru porušila povinnosti uložené jej v ustanovení § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. a ponechaním piecky na tuhé palivo bez dozoru porušila povinnosti fyzickej osoby ustanovené v § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol,

t e d a

inému z nedbanlivosti spôsobila smrť a čin spáchala závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách, porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatelovho postavenia a uloženej jej podľa zákona, na chránenej osobe - dieťati

t ý m s p á c h a l a

prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h), písm. j) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona

z a t o j e j u k l a d á

podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. b), písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa 51 ods. 1, § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona súd ukladá probačný dohľad nad jej správaním.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona súd určuje probačný dohľad pri ustanovení skúšobnej doby v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 5 Trestného zákona ukladá jej povinnosť dostaviť sa k probačnému a mediačnému úradníkovi pôsobiacemu na okresnom súde podľa miesta bydliska v časových termínoch určených probačným a mediačným úradníkom.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 51 ods. 4 Trestného zákona ukladá jej povinnosť zabezpečovať riadnu starostlivosť o svoje maloleté deti a osobitne povinnú školskú dochádzku maloletých.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 51 ods. 4 Trestného zákona ukladá jej povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom školenia o ochrane pred požiarimi a o podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou podal na obžalovanú obžalobu pre skutok uvedený vo výroku tohto rozhodnutia, ktorý po právnej stránke kvalifikoval ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 25.06.2019 po prednesení obžaloby prokurátorom súd pred výsluchom obžalovanej podľa § 258 ods. 1 Trestného poriadku poučil o jej práve urobiť niektoré z vyhlásení podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku a podľa § 257 ods. 4 Trestného poriadku a zároveň ju poučil aj podľa § 257 ods. 2 Trestného poriadku. Obžalovaná po riadnom poučení urobila na hlavnom pojednávaní vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe.

Uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku súd prijal vyhlásenie obžalovanej o tom, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe a súčasne v zmysle § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu priznania nevykoná a vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom obžalovanej, svedka - pracovníčky U.. L. Q., správami Obecného úradu P., odpisom z registra trestov, výpisom z evidencie priestupkov, lustráciou v registri obyvateľov, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou spolu s prílohami a spisom tunajšieho súdu sp. zn. 12T/151/2014 a zistil tento skutkový stav.

Obžalovaná uviedla, že sa riadne stará o deti, chodia do školy, chodia aj k lekárke a na kontroly. Pracovníci z úradu práce ku nej chodia často, pozerajú či majú doma potraviny, stále im ukáže, že majú všetko nakúpené. Aj pre malú dcéru kupuje plienky, sunar. Momentálne sa stará o päť detí. Od toho času sa jej narodila dcéra J., M.. XX.XX.XXXX, najstarší syn bude mať v októbri 16 rokov, ešte jeden rok bude chodiť do základnej školy, maloletá dcéra J. A. mala 13 rokov v januári, tiež chodí do školy.

Dcéra Y. A. chodí do základnej školy, teraz bude mať 12 rokov a ďalšia dcéra L. M., má len 5 rokov, tá je s ňou doma a taktiež sa stará o najmladšiu J.. Uviedla, že jej druh je už toho času doma, že všetky deti chodia do školy, nevedú sa voči nej žiadne konania preto, že by deti do školy nechodili a takisto sa voči nej nevedie iné konanie. V ďalšom uviedla, že sa o svoje deti stará, kupuje im všetko čo potrebujú. Bude ľutovať do konca života čo sa stalo, lebo si nikdy nemyslela, že sa toto môže stať. Aj s nebohými synmi mala veľmi dobrý vzťah, boli to zlaté deti. V ďalšom uviedla, že deti nemajú žiadne zdravotné problémy a sú zdravé. So starostlivosťou v roku 2015 jej nepomáhal nikto, všetko zabezpečovala sama nakoľko jej druh bol vtedy vo výkone trestu. Uviedla, že od detí sa vzdialila, lebo sa im vypla elektrina a malá L. plakala. Preto sa išla opýtať svokry, prečo nejde elektrika nakoľko ju mala napojenú od nej. Aj v súčasnosti používa sporák na drevo. Krátko po tom, čo sa stalo, im dal starosta unimobunku, tam bývali a teraz majú vlastný murovaný dom. Ďalej uviedla, že v súčasnosti jej so starostlivosťou o detí pomáha druh, ktorý je nezamestnaný a občas chodí na brigády. Ťažko sa vysporiadala s tým čo sa stalo, pomáhali a aj jej pomáhajú jej rodičia, svokrovci už menej.

V záverečnej reči obžalovaná uviedla, že ľutuje to čo sa stalo.

Svedkyňa U. L. Q. - zástupca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou uviedla, že spisová dokumentácia maloletých detí je vedená od roku 2004, kedy vtedy ešte obžalovaná ako maloletá matka porodila dieťa, otec dieťaťa nastúpil na výkon trestu odňatia slobody, tým pádom maloleté dieťa bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca zo strany matky. Náhradná osobná starostlivosť bola zrušená v roku 2010. Jednalo sa o syna obžalovanej R. A.. Pravidelný monitoring rodiny začal od roku 2014, kedy úrad práce obdržal dve hlásenia vranovskej nemocnice o opakovaných hospitalizáciách mal. L., M.. XX.X.XXXX, kde bolo poukazované na opakované hospitalizácie dieťaťa. Prvý podnet prišiel v septembri 2014, druhý v októbri 2014. V zmysle opatrení zo strany úradu bolo rodičom uložené upozornenie a bol podaný podnet aj na prešetrenie na okresnú prokuratúru. Na Okresnej prokuratúre bolo konanie zastavené uznesením, teda bolo odmietnuté podanie. Monitoring bol priebežne v rodine vykonávaný, taktiež boli vykonávané konzultácie s lekárkou L.. P. T., ktorá povedala, že ten zhoršený zdravotný stav mal. L. si nevedeli vysvetliť, podstatné však je, že to nebolo zapríčinené zanedbaním starostlivosti zo strany rodičov. Taktiež do rodiny chodili aj z dôvodu, že matkin druh, pán R. A., má z iného družného vzťahu už plnoleté dieťa, na ktoré nebola z jeho strany plnená vyživovacia povinnosť. To bolo jedným z dôvodov, prečo on bol vo výkone trestu v čase, keď došlo ku skutku v tejto veci. Či v minulosti alebo v súčasnosti boli tie bytové a sociálne podmienky rodiny vzhľadom na komunitu, v ktorej rodina žije, na veľmi dobrej úrovni v rámci komunity. Matka sa o deti starala, boli tam stabilné bytové podmienky, či to už bol ten starý dom alebo potom počas pobytu v unimobunke alebo teraz aktuálne v murovanom dome. Neboli zistené žiadne závažné nedostatky v osobnej alebo zdravotnej starostlivosti o mal. deti zo strany rodičov, ochotne s nimi spolupracovali počas opakovaných sociálnych šetrení. Rodina bola monitorovaná až do júna 2019. Priebežne robia monitoring v zmysle plánu, ktorý majú, konzultujú to aj s terénnymi sociálnymi pracovníkmi v obci Sačurov ako aj s detskou lekárkou L.. T. a v zmysle týchto zistení sa potom nastavujú intervaly šetrení. V ďalšom uviedla, že v čase, keď došlo ku skutku bolo vykonané šetrenie pracovníkmi sociálnoprávnej ochrany za prítomnosti orgánu kurately dňa 18.12.2015 a to v rodine a taktiež bol vykonaný pohovor so starostom obce, ktorý vtedy uviedol, že príčina požiaru je v štádiu vyšetrovania a oboznámil pracovníkov s bytovými a sociálnymi podmienkami rodiny obžalovanej. Už vtedy príbuzní obžalovanej uvádzali, že jej budú pomáhať, pomáhajú až do dnes, rodina je rozvetvená. V tom čase sa podávala správa aj pre ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny s dátumom 18.12.2015 a naďalej bola rodina monitorovaná. Čo sa týka poradenstva v rámci šetrení k tou uviedla, že v prvom rade sa poradenstvo poskytuje pri pohovore na mieste v zmysle toho, čo sa aktuálne zistí. Teda bol vykonaný aj pohovor so starostom, nakoľko v zmysle zákona zabezpečenie bytových podmienok bolo v kompetencii obce, bola to prvá záležitosť, ktorú bolo potrebné poriešiť, nakoľko rodina prišla o bývanie. Zo spisovej dokumentácie vyplýva, že v čase šetrenia zo dňa 18.12.2015 v rodine mal. detí po tragickej udalosti bola prítomná stará matka maloletých detí, matka a mal. Y. a pracovníci úradu práce. V zmysle toho aký je stav na tvare miesta, potom úrad odporúča nejaké opatrenia a v prípade, že je potrebné aj vo vzťahu k matke, tak sa odporúča, nakoľko je potrebné, aby rodič bol „stabilný, zdravý“, aby bol schopný zabezpečovať starostlivosť maloletým. V ďalšom uviedla, že zisťujú spôsobilosť rodiča zabezpečovať starostlivosť o deti, teda ak by zistili na mieste, že matka nie je spôsobilá zabezpečovať túto starostlivosť, napr. by boli zistené nejaké psychiatrické problémy, tak by bolo odporúčané podrobiť sa vyšetreniu za účelom zistenia diagnózy a stanovenia ďalšieho postupu. Správa, ktorá bola podaná, sa týkala maloletých detí, teda bytových a sociálnych podmienok týchto detí a na objasnenie situácie, ktorá sa stala. Uviedla, že pracovníci úradu práce nezistili také skutočnosti, ktoré

by zakladali nariadenie ústavnej starostlivosti alebo zmenu osobnej starostlivosti. Ústavná starostlivosť je vlastne posledný krok, ktorý nasleduje až po tom, keď nie je možné zabezpečiť starostlivosť o mal. deti, pričom primárne sa najprv oslovujú rodinní príbuzní mal. detí v súvislosti s náhradnou osobnou starostlivosťou a až po vyčerpaní týchto možností prichádza do úvahy ústavná starostlivosť. Neboli však zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zvažovať náhradnú osobnú starostlivosť alebo až ústavnú starostlivosť.

Zo správ Obecného úradu P. vyplýva, že obec nevidovala žiadosť o povolenie na výstavbu predmetného obydlia. Obci nie je známe, akým spôsobom bol v predmetnom obydlí riešený prívod elektrického prúdu a ani to, kto bol majiteľom tohto domu nakoľko šlo o čiernu stavbu. Rodina bola upozornená, že koná protizákonne, nakoľko stavbu stavajú bez stavebného povolenia. V ďalšom uviedli, že rodina po požari bývala v unimobunke. Príjem rodiny pozostáva z dávok v hmotnej núdzi a prídavkov na deti. Obžalovaná je nezamestnaná a na verejnosti sa správa slušne, nikdy nebola prejednávaná komisiou verejného poriadku.

Z odpisu z registra trestov obžalovanej súd zistil, že táto bola doposiaľ jedenkrát súdne trestaná a to trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/151/2014 zo dňa 31.07.2014, ktorým bola obžalovaná odsúdená za prečin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, výkon ktorého súd podmienične odložil pri stanovení skúšobnej doby v trvaní 18 mesiacov. Súčasne jej súd podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 51 ods. 4 Trestného zákona uložil povinnosť zabezpečovať riadnu dochádzku mal. R. A., M.. XX.XX.XXXX do základnej školy. Trestný rozkaz voči odsúdenej nadobudol právoplatnosť dňa 26.08.2014. Odsúdená sa v skúšobnej dobe osvedčila a hľadá sa na ňu akoby nebola odsúdená.

Z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra SR súd zistil, že obžalovaná sa nedopustila žiadneho priestupku.

Z lustrácie v Registri obyvateľov vyplýva, že obžalovaná je slobodná a v súčasnosti je matkou 5 detí pričom najmladšie z nich J. A.Š. sa narodila XX.XX.XXXX.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou vo svojej správe uviedol, že maloleté deti si pravidelne plnia povinnú školskú dochádzku a nie sú vedení ako záškoláci. Maloleté L. J. J. sú v celodennej osobnej starostlivosti matky, sú v súčasnosti zdravé a ich detskou ošetrojúcou lekárkou je L.. P. T.. Opakovanými sociálnymi šetreniami v domácnosti maloletých detí, osobnými rozhovormi s rodičmi maloletých detí, zo správ od Obecného úradu P. a konzultáciami s detskou ošetrojúcou lekárkou L.. P. T. vyplýva, že rodinné, bytové a sociálne podmienky v rodine sú dlhodobo vhodné a v poriadku. Neboli zistené žiadne nedostatky v osobnej a zdravotnej starostlivosti zo strany rodičov o maloleté deti. Rodičia s orgánom SPODaSK spolupracujú. V čase opakovaných sociálnych zisťovaní v domácnosti vnímajú vzájomné pozitívne citové väzby medzi rodičmi a maloletými deťmi.

Úrad pripojil k svojej správe aj správy Obecného úradu P. zo dňa 16.05.2019, 20.12.2018 a 09.07.2018 z ktorých vyplýva, že rodina po požari bývala v unimobunke. Od novembra 2018 začali bývať v murovanej chatrči, kde majú k dispozícii dve izby. Ďalej uviedli, že mal. deti R. A., J. A. J. Y. M. sú žiakmi Základnej školy v P. a riadne si plnia povinnú školskú dochádzku. Mal. L. M. J. J. A. sú v celodennej osobnej starostlivosti rodičov. Deti sú čisto a primerane oblečené. V domácnosti je čisto, teplo, rodina má zabezpečené základné potraviny a hygienické potreby. Rodičia v rámci svojich možností sa dobre starajú o rodinu a maloleté deti. Otec maloletých detí je pracovitý, snaží sa zlepšiť finančnú situáciu rodiny občasnými brigádami.

V priebehu konania si súd opätovne vyžiadal správu Obecného úradu P., z ktorej vyplýva, že maloleté deti R. A., J. A. J. Y. M. sú žiakmi ZŠ v P. a riadne si plnia povinnú školskú dochádzku. Matka sa v rámci svojich možností dobre stará o rodinu a maloleté deti. Otec maloletých detí je pracovitý, snaží sa zlepšiť finančnú situáciu rodiny občasnými brigádami. Príjem rodiny pozostáva z rodičovského príspevku a prídavkov na deti. Obaja rodičia maloletých detí sa na verejnosti správajú slušne, nikdy neboli prejednávaní komisiou verejného poriadku.

Zo spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 12T/151/2014 vyplýva, že obžalovaná bola uznaná vinnou trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 13T/117/2018 zo dňa 31.07.2014, ktorým bola obžalovaná odsúdená za prečin Ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, výkon ktorého súd podmienične odložil pri stanovení skúšobnej doby v trvaní 18 mesiacov. Súčasne jej súd podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 51 ods. 4 Trestného zákona uložil obžalovanej povinnosť zabezpečovať riadnu dochádzku mal. R. A., M.. XX.XX.XXXX do základnej školy. Trestný rozkaz voči odsúdenej nadobudol právoplatnosť dňa 26.08.2014. Uznesením zo dňa 20.9.2016 súd postupom podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona rozhodol, že odsúdená L. M. sa v skúšobnej dobe podmieničného odkladu výkonu trestu odňatia slobody osvedčila a podľa § 50 ods. 7 Trestného zákona sa na ňu hľadí, akoby nebola odsúdená.

Prokurátor v záverečnej reči uviedol, že v predmetnej trestnej veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie v priebehu prípravného konania, kedy sa už obžalovaná L. M. k spáchaniu skutku priznala a aj na hlavnom pojednávaní nepoprela spáchanie skutku kladeného jej za vinu. Poukazujúc na vyhlásenie obžalovanej o nepopretí spáchania skutku a jej priznanie sa k jeho spáchaniu v priebehu prípravného konania, opierajúc sa aj o dôkazy vykonané v priebehu prípravného konania, navrhla uznať obžalovanú vinnou zo žalovaného prečinu, za ktorý navrhla obžalovanej uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obhajca obžalovanej v záverečnej reči uviedol, že nakoľko došlo k vyhláseniu obžalovanej, navrhol a žiadal, aby súd pri ukladaní trestu skutočne zohľadnil okolnosti, za ktorých došlo ku spáchaniu skutku ako aj osobu obžalovanej. Poukázal na to, že z okolností spáchania skutku je zrejmé, že tieto samy o sebe predstavujú viaceré poľahčujúce okolnosti v zmysle Trestného zákona, na ktoré je súd povinný prihliadať a to, že obžalovaná spáchala skutok v dôsledku nedostatku vedomostí o výstavbe a používaní tepelných zariadení v dôsledku nedostatku vedomostí o tom, že takáto vyhláška v našom právnom poriadku vôbec existuje. Obžalovaná po celý život žije v spoločnosti a komunite, kde takéto tepelné zariadenia, resp. takéto vykurovanie je bežným javom ako aj takéto jednoduché príbytky, v ktorých žijú všetci jej príbuzní. Obhajoba je toho názoru, že obžalovaná sa reálne nemohla dozvedieť o všetkých prísnych technických podmienkach výstavby komína a umiestnenia piecky, resp. sporáka. Jej príbytok vystaval jej druh, ktorý všetky tieto veci zariaďoval a zabezpečoval aj dohľad nad používaním tejto piecky. Práve v dôsledku tejto okolnosti, že jej druh vykonával trestu odňatia slobody a obžalovaná sa ocitla sama na výchovu 7 maloletých detí došlo k spáchaniu predmetného skutku a teda za účelom zabezpečenia základných životných potrieb pre maloleté deti t.j. teplo aj umelé svetlo, založila obžalovaná v predmetnej piecke oheň a išla riešiť akútny problém s výpadkom elektriny k svojej svokre. Teda spáchala predmetný skutok pod vplyvom tiesnivých osobných a rodinných pomerov, kedy nemala komu zveriť dohľad nad mal. deťmi na predmetný čas cca 5 minút. Taktiež podľa názoru obhajoby by mal súd zohľadniť aj ďalšie poľahčujúce okolnosti a to napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti, priznanie k spáchaniu skutku a jeho úprimné oľutovanie. V ďalšom poukázal na to, že pri ukladaní trestu odňatia slobody by mal súd zvážiť výmeru a spôsob tohto uloženia aj vzhľadom k osobe obžalovanej, či tento druh trestu ako ultima ratio je skutočne nevyhnutným a či nie sú splnené podmienky na jeho podmienične odloženie. Obžalovaná sa aj v súčasnosti stará o 5 maloletých detí, pričom najmladšie je vo veku asi 1 roka. Tak ako vyplynulo aj z vykonaného dokazovania, obžalovaná sa o tieto maloleté deti stará skutočne vzorne, v rámci jej majetkových schopností a možností. Z vykonaného dokazovania je tiež zrejmé, že obžalovaná sa z predmetného skutku poučila na celý život a teda výchovná ako aj preventívna funkcia nepodmienečného trestu odňatia slobody bola splnená a teda nie je nevyhnutný výkon takéhoto nepodmienečného výkonu trestu odňatia slobody. Obhajoba zastáva názor, že vzhľadom na všetky okolnosti ako aj na preukázaný riadny život obžalovanej po spáchaní skutku, kedy sa dôsledne stará o všetky maloleté deti, je možné uložiť podmieničný trest odňatia slobody, resp. výkon trestu odňatia slobody podmienične odložiť, prípadne zvážiť uloženie ďalších povinností alebo obmedzení za účelom predchádzania prípadným tragédiám.

Vzhľadom na súdom prijaté vyhlásenie obžalovanej, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, ktoré vyhlásenie pre potreby ďalšieho konania a rozhodovania sa považuje za priznanie spáchania skutku, súd uznal obžalovanú vinnou zo žalovaného prečinu.

Pri úvahách aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie toho ktorého obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce okolností, vychádzal súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu. Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu) a jednak aj voči ďalším občanom - potenciálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela.

Teda pri rozhodovaní o treste súd vychádzal zo základných zásad ukladania trestov uvedených v § 34 Trestného zákona, pričom prihliadol najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, pomer príťažujúcich a poľahčujúcich okolností a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Ako už súd uviedol, v rámci úvah o druhu trestu a jeho výmere súd prihliadol aj na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a príťažujúcich okolností v zmysle ust. § 38 ods. 2 Trestného zákona.

U obžalovanej súd zistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, pretože obžalovaná urobila vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku, ktoré vyhlásenie pre potreby ďalšieho konania a rozhodovania súd považoval za priznanie spáchania skutku a obžalovaná trestný čin úprimne oľutovala, taktiež jej súd priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. b), teda že spáchala trestný čin v dôsledku nedostatku vedomosti alebo skúsenosti, keď súd na jednej strane bral do úvahy, že neznalosť zákona nikoho neospravedlňuje, ale na strane druhej podľa názoru súdu sa jedná o špeciálnu právnu úpravu obsiahnutú v predmetnej vyhláske ako je uvedené v skutkovej vete, príťažujúcu okolnosť v zmysle ust. § 37 Trestného zákona súd nezistil. Teda súd u obžalovanej ukladal trest pri prevahe poľahčujúcich okolností podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona. Pri trestnom čine, zo spáchania ktorého bola obžalovaná uznaná za vinnú je zákonom stanovená trestná sadzba v rozmedzí 2 - 5 rokov.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, súd odsudzoval obžalovanú za nedbanlivostný trestný čin - prečin usmrtienia.

Súd v žiadnom prípade nechce znižovať spáchanie prečinu obžalovanou, v dôsledku ktorého zomreli tri maloleté deti, no aj prokurátorom navrhovaný nepodmienečný trest odňatia slobody, by berúc do úvahy všetky okolností nielen spáchania skutku, nemusel pôsobiť spravodlivo z titulu svojej neprimeranosti.

Trestnoprávna náuka popisuje a rozoznáva viacero účelov trestných sankcií, najmä účel smerujúci k uloženiu zaslúženého trestu ale aj účel zameriavajúci sa na dôsledky trestu. Medzi takéto patrí napríklad odstrašenie (teda individuálna a generálna prevencia), rehabilitácia páchatela v zmysle jeho výchovy, nápravy, jeho spoločenská izolácia (teda znemožnenie, zabránenie mu páchať ďalšiu trestnú činnosť, reštitúcia (teda obnova, náprava narušených, poškodených vzťahov medzi páchatelom a obeťou a celou spoločnosťou). V moderných systémoch justície sa tieto účely obvykle vzájomne kombinujú. Pri ukladaní trestu je potrebné zohľadniť jednak potrebu spravodlivého postihu v reakcii na protispoločenské konanie páchatela, ako aj potrebu zabezpečenia bezpečnosti občanov a majetku pred nebezpečnými páchatelmi, dosiahnutie prevýchovy páchatela (pokiaľ je možná) ako aj zjednať nápravu po spáchanom čine. No pri ukladaní trestu v konkrétnom prípade však rozličné účely môže byť vo vzájomnom konflikte. Trestný zákon v ust. § 34 neurčuje hierarchiu tam uvedených účelov trestu a ani z ďalších ustanovení Trestného zákona nevyplýva, žeby u určitých skupín trestu bolo potrebné primárne sledovať alebo zohľadňovať konkrétny účel trestu a preto za takejto situácie je potrebné nájsť ospravedlnenie pre zásah do základných práv a slobôd jednotlivcov pri výkone trestnej justície interpretáciou princípov a základných zásad pre ukladanie trestov.

Každé ukladanie trestu musí prísne sledovať a rešpektovať princípy proporcionality a ultima ratio (subsidiarity prísnejšej trestnej sankcie) a to platí podľa názoru súdu aj v prípade, žeby v konkrétnom prípade vzhliadol, že niektorý z dôsledkových účelov trestu - napr. odstrašenie potenciálnych páchatelov, vyžaduje citelnejší trest pre odsúdeného, resp. trest viac obmedzujúci jeho základné práva a slobody.

V tejto súvislosti súd poukazuje najmä na Dohovor o právach dieťaťa, ktorý nadobudol platnosť dňa 2.9.1990 a ktorého je Slovenská republika signatárom a to na článok 3, v zmysle ktorého pri všetkých akciách týkajúcich sa detí, či už podniknutých verejnými alebo súkromnými inštitúciami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi orgánmi alebo zákonodarnými zbormi, najlepšie záujmy dieťaťa musia byť prvoradé.

Teda keď je uskutočňované rozhodnutie s dopadom na konkrétne dieťa, musí rozhodovací proces zahrňovať aj posúdenie možného dopadu (negatívneho alebo pozitívneho) rozhodnutia na konkrétne dieťa a z odôvodnenia rozhodnutia by malo byť zrejmé, ako bol „najlepší záujem dieťaťa“ braný do úvahy.

V zmysle článku 9 bod 1. Dohovoru štáty - zmluvné strany musia zabezpečiť, aby dieťa nesmeli byť oddelené od vlastných rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné orgány podliehajúce súdnemu preskúmvaniu podľa platného práva a postupu rozhodnú, že oddelenie je nevyhnutné pre najlepšie záujmy dieťaťa.

Výbor pre práva dieťaťa práve s odkazom na uvedený čl. 9 vydal odporúčenie o právach detí uväznených osôb, kde mimo iného uviedol, že pri ukladaní trestu rodičom a osobám zabezpečujúcim starostlivosť o maloleté deti má byť všade, kde je to možné, zvážené uloženie trestu nezahrňujúceho odňatie slobody namiesto trestu, ktorý odňatie slobody zahrňuje, vrátane predsúdnej a súdnej fázy konania. Alternatívy k odňatiu slobody by mali byť dostupné a používané prípad od prípadu s plným zohľadnením možných dopadov rôznych trestov na najlepší záujem dieťaťa.

Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva zdôrazňuje, že súdy sa musia najlepšími záujmom dieťaťa zaoberať a posudzovať ho v konkrétnej situácii, pokiaľ rozhodujú s dopadom na dieťa.

Pri aplikácii kritérií pre ukládanie trestov, ktoré obsahuje Trestný zákon a hodnotenia rodinných pomerov páchatel'a (§ 34 ods. 3 Trestného zákona) je preto nevyhnutné zohľadniť práve aj najlepší záujem dieťaťa.

Ako to vyplynulo z dokazovania, obžalovaná spolu s druhom zabezpečujú starostlivosť piatim maloletým deťom, pričom najmladšie z nich sa narodilo 05.04.2018. Obžalovaná spoločne s druhom sa o rodinu starajú, na verejnosti sa správa slušne a nikdy nebola prejednávaná komisiou verejného poriadku. Taktiež súd poukazuje na to, že mal. deti R. A., J. A. J. Y. M. sú žiakmi Základnej školy v P. a riadne si plnia povinnú školskú dochádzku. Mal. L. M. J. J. A. sú v celodennej osobnej starostlivosti rodičov, tak ako to aj vyplýva zo správy úradu práce. Detí nie sú vedené ako problémové či záškoláci, alebo páchajúce trestnú činnosť ako maloletí, nie trestne zodpovední. Úrad súdu uviedol, že rodinné, bytové a sociálne podmienky v rodine sú dlhodobo vhodné a v poriadku. Neboli zistené žiadne nedostatky v osobnej a zdravotnej starostlivosti zo strany rodičov o maloleté deti. V neposlednom rade súd poukazuje na skutočnosť, že starostlivosť o maloleté deti obžalovanej v prevažnej miere zabezpečuje práve obžalovaná, podľa správ obce, terénnych sociálnych pracovníkov ale aj úradu, neboli zistené žiadne porušenia a ani iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali uloženie ochranných opatrení v rodine či už vo forme dohľadu alebo upozornenia a to ani krátko po spáchaní skutku ako ani v ďalšom priebehu monitoringu rodiny.

Súd potom uložil obžalovanej trest odňatia slobody v trvaní 3 roky, pričom pri uložení trestu odňatia slobody neprevyšujúceho tri roky možno postupom podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona za súčasného konštatovania splnenia podmienok podľa § 49 ods. 1 Trestného zákona odložiť a súd mal vzhľadom na vyššie uvedené za to, že sú splnené podmienky na takýto postup a súčasne uložil obžalovanej probačný dohľad nad jej správaním v skúšobnej dobe, ktorú určil berúc do úvahy vyššie uvedené pri hornej hranici a to vo výmere tri roky.

Základným zmyslom dohľadu probačného a mediačného úradníka je ovplyvniť životné postoje obžalovaného, prispievať k urovňaniu jeho či osobných ale aj majetkových a sociálnych pomerov a pôsobiť na obžalovaného v tom zmysle, aby sa vyvaroval páchania ďalšej trestnej činnosti.

Podľa § 34 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Berúc do úvahy vyššie uvedené ohľadom doterajšej starostlivosti obžalovanej o rodinu, mal súd za to, že záujem maloletých detí je možné postaviť nad záujem spoločnosti na takom druhu trestu, ktorý by bol spojený s obmedzením osobnej slobody obžalovanej, teda nepodmienečnom treste odňatia slobody, ktorý by v konečnom dôsledku na určitý čas obžalovanú ako matku a družku vytrhol z rodinného prostredia a preto súd výkon uloženého trestu odňatia slobody odložil.

Nemožno v obžalovanej vidieť len človeka, ktorý z nedbanlivosti usmrtil členov rodiny, ale najmä človeka, ktorý zabezpečuje ostatným členom rodiny a to najmä maloletým deťom maximálnu starostlivosť v rámci svojich možností a schopností v sociálnom a ekonomickom prostredí, v ktorom žije.

Súd súčasne za účelom vedenia riadneho života obžalovanej ako aj berúc do úvahy, že neukladal nepodmienečný trest odňatia slobody, uložil za účelom riadnej starostlivosti o maloleté deti a v záujme zabezpečenia rodiny postupom podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona pri určení probačného dohľadu obmedzenia a povinnosti a to povinnosť zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloleté deti a osobitne zabezpečovať povinnú školskú dochádzku maloletých. Berúc do úvahy skutočnosti, ktoré predchádzali tragickej udalosti v rodine, ale aj skutočnosť, že aj v súčasnej dobe v rodine obžalovanej je otázka kúrenia a varenia zabezpečovaná prostredníctvom zariadenia - piecky, uložil súd obžalovanej aj povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom školenia o ochrane pred požiarom a o podmienkach a požiadavkách na protipožiaru bezpečnosť.

Opatrovník maloletých nebohých poškodených si nárok na náhradu škody neuplatňoval, preto súd nerozhodoval osobitným výrokom.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho oznámenia na Okresnom súde Vranov nad Topľou. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Rozsudok môže odvolaním napadnúť prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci. Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. Po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať.